

[Hilmar Baunsgaard.]

Med en så beskeden reserve, som der er tale om på finansloven, vil det i de kommende måneder være overordentlig vigtigt, at man har et meget vågent øje for netop den finanspolitiske udvikling.

Det er det ikke mindst vigtige, fordi valutaudviklingen jo har taget en ubehagelig retning. Handelsbalancen viser stigende underskud. Jeg bemærkede, at den højtærede statsminister kom med nogle afdæmpede optimistiske vurderinger på LOs kongres. Det er ikke gået op for mig, hvad det egentlig er, statsministeren mener der kunne begrunde selv en behersket optimisme, for årets første 4 måneder har vist et underskud, der er større end sidste år, og sidste år gav samlet det hidtil største underskud både på handelsbalance og betalingsbalance. Når man så samtidig kigger ud og ser, at de lande, med hvilke vi har vor største samhandel, og til hvilke vi specielt har vor største eksport, har så svære økonomiske problemer, at man i hvert fald må regne med, at efterspørgslen vil blive dæmpet en smule og konkurrencen stige, er der i sig selv ikke nogen opmuntring at hente dér i kraft af forventning om bedre eksportmuligheder. Man må snarere sige tværtimod.

Man kan vel også sige, at den velstandsfremgang, vi har haft indtil nu, er skabt igennem, hvad jeg vil kalde en trilogi, idet de offentlige investeringer, det private erhvervslivs investeringer og det private forbrug i den ti års periode, hvor vi har oplevet den store økonomiske fremgang, alle har været stigende, endda stærkt stigende. I dag må vi konstatere, at det kun er de to af dem, der stiger, nemlig de offentlige investeringer og det private forbrug, medens erhvervslivets investeringer er i direkte tilbagegang, hvilket jo heller ikke i sig selv begrundes en optimistisk vurdering af vor økonomiske fremtid, specielt ikke med henblik på at skabe en bedre valutabalance. Derfor er det vist ikke for meget at sige, at der i bedste fald hersker usikkerhed om, hvorvidt finanspolitikken vil vise sig at være tilstrækkelig.

Jeg synes også, der er grund til, at vi netop understreger dette i forbindelse med de forhandlinger, der forestår om Danmarks optagelse i fællesmarkedet sammen med England og andre EFTA-lande. Jeg tror,

det er nødvendigt, at man gør sig klart, at uanset resultatet af disse forhandlinger, hvad enten de ender negativt eller positivt, vil det i begge situationer medføre forøgede krav til dansk økonomi og dansk konkurrenceevne, i hvert fald i en overgangsperiode. Derfor må man hellere indstille sig på, at der vil blive stillet øgede krav til dansk økonomi.

Så er der samtidig, når man er inde på fællesmarkedsproblemerne, grund til at understrege, at nu har vi i hvert fald fået bekræftet, hvad nogle gjorde opmærksom på, da de mest højstemte forventninger dominerede i den danske offentlighed efter den engelske bebudelse om at søge forhandlingerne genoptaget, nemlig at der i bedste fald vil gå lang tid, inden et resultat blev nået. Den franske holdning har vel ikke været overraskende — i hvert fald næppe for nogen, der har fulgt med — men den har bekræftet det, som man på forhånd måtte vide ville være tilfældet, nemlig at der bliver en lang forhandlingsperiode.

Da vi havde markedsdebatten, gjorde den højtærede markedsminister opmærksom på, at han helst så, at man ikke gav udtryk for, hvad der skulle ske, hvis det viste sig, at forhandlingerne mellem England og fællesmarkedet ikke resulterede i en positiv udgang. Det går jeg ud fra stadig er ministerens opfattelse. Men jeg føler, dette til trods, grund til at understrege, at det efter det radikale venstres opfattelse er nødvendigt allerede nu både over for omverdenen og ikke mindst af hensyn til os selv at gøre os det ganske klart, at en isoleret dansk indmeldelse i fællesmarkedet fortsat er urealistisk. Den er urealistisk ud fra en økonomisk vurdering. Den er direkte i modstrid med de politiske ønsker, det radikale venstre har, og den er også efter vor opfattelse i strid med de kulturelle interesser, Danmark har. Vi ønsker derfor — også fordi vi har den opfattelse, at den højtærede markedsminister selv ønsker at lægge et vist slør over vor holdning til dette spørgsmål — at få slået fast, at medmindre andre skifter opfattelse, kan der ikke i dette folketings etableres den fornødne majoritet til en isoleret dansk indmeldelse i fællesmarkedet; så vil man i hvert fald få brug for folkeafstemningsbestemmelsen.

Endelig er der i bedømmelsen af fælles-